

**Conflitividade e medios
de solución de conflitos
de traballo**

10

Demetrio Fernández López

Capítulo 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS DE TRABAJO

10.1. Folgas

As principais normas legais que seguen a estar vixentes respecto da materia obxecto deste capítulo, seguen a ser: O RD lei 17/1977, do 4 de marzo, coas correccións feitas pola sentenza do Tribunal Constitucional do 8 de abril de 1981, a Lei 9/1987, do 12 de xuño, e o Estatuto dos traballadores na redacción dada polo RD lexislativo 2/2015, do 23 de outubro. Por riba de todas elas, o artigo 28 da Constitución Española.

Para chegar aos datos referentes ás folgas téñense en conta as estatísticas ofrecidas polos distintos organismos oficiais, Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social e Consellería de Economía, Emprego e Industria, así como polos axentes sociais, sobre todo non aspecto de participantes e xornadas non traballadas que, en moitos casos, son froito de estimacións con distintos criterios.

As fontes de información empregadas para encher de contido os cadros son os cuestionarios estatísticos que cumprimentan, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das comunidades autónomas e a Dirección Xeral de Trabajo do Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á Subdirección Xeral de Estatística do Departamento, para a elaboración da correspondente estatística.

Ademais, posto que non existe obriga formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de persoas traballadoras participantes nas folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen esa información a través dalgunhas das seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, excepto os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.
- As de duración inferior a unha hora.
- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores etc.

- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corps de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou descontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tivesen incidencia nel, podendo comezar nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e persoal "convocados", aqueles centros e os seus respectivos cadros de persoal que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non nela.

Por persoas traballadoras participantes enténdese o número de persoas que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte deste.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e con participación constante, multiplicando o número de participantes polo número de días laborables de duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/ou a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza unha persoa traballadora sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de participantes cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e persoas traballadoras afectadas, coa fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, si se suman no caso anteriormente mencionado.

Considéranse folgas de ámbito provincial as que afectan só a unha provincia. Á hora de contabilizar as folgas provinciais, aténdese ao concepto folga provincial. Trátase dun concepto estatístico que ten por obxecto medir a incidencia ou a repercusión que a folga tivo en cada provincia, só dentro do seu respectivo ámbito territorial.

Nas folgas de ámbito autonómico cada convocatoria de folga considérase un só conflito, independentemente do número de provincias ás que afecte.

Sen entrar excesivamente en valoracións numéricas comparativas con anos anteriores, dada a variación no tempo de cifras que se ofrecen polas mesmas fontes, pode dar unha panorámica un cadro xeral das consideradas neste momento dende 2008 a 2018 a nivel estatal (cadro 10.1) que permite observar que, aínda que existiu unha evolución crecente do número de folgas nos anos 2012 e 2013, diminúen en 2014 e continúa esta tendencia en 2015, apreciándose esta minoración significativa, tanto en número de folgas coma en participantes e xornadas non traballadas. No ano 2018 volve a reducirse o número de folgas, pero resulta especialmente significativo que, en canto a participantes, se acada en 2018 a cifra máis alta dende 2009 (medra en máis de 110.000 persoas respecto do ano anterior), o mesmo que sucede coas xornadas non traballadas.

Cadro 10.1

Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 2008-2018

	Folgas	Participantes	Xornadas non traballadas	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
2008	810	542.508	1.508.179	581.350	5.860.468
2009	1.001	653.483	1.290.852	105.830	1.502.572
2010	986	340.776	671.498	46.393	1.332.668
2011	777	221.974	485.054	304.341	3.344.081
2012	878	323.871	1.290.114	36.634	1.363.080
2013	992	448.024	1.098.480	45.832	1.633.924
2014	777	217.047	620.568	7.666	618.478
2015	615	170.528	497.483	4.939	588.359
2016	641	183.120	388.912	9.679	563.451
2017	730	225.723	594.253	24.441	1.284.776
2018	726	338.671	907.631	20.869	1.078.049

(1) Datos en miles.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social.

Nos cadros 10.2, e 10.3 desagreganse os datos estatais por comunidades autónomas, segundo sector de actividade e ámbito territorial, podéndose observar que o maior número en case todas as autonomías corresponde ao sector servizos. No caso de Galicia séguelle o sector da industria única e exclusivamente, pero cunha terceira parte de participantes e de xornadas non traballadas. Apréciase así mesmo unha grande diferenza de cifras das folgas provinciais fronte ás estatais.

Cadro 10.2

Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo sector de actividade, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2018

Total	Participantes				Xornadas non traballadas			
	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Agrario	Industria	Construción	Servizos
	1.480	57.950	446	278.795	47.743	185.892	552	673.084
Andalucía	52	6.098	0	7.969	260	7.560	0	17.725
Aragón	0	2.528	25	2.042	0	6.330	36	4.454
Asturias	0	935	32	1.443	0	1.354	32	2.285
Baleares	0	596	20	1.043	0	101	20	2.184
Canarias	0	787	0	2.035	0	381	0	4.613
Cantabria	0	181	0	2.609	0	480	0	2.470
Castela-A Mancha	0	256	0	1.000	0	316	0	2.788
Castela e León	0	3.122	0	6.703	0	9.739	0	7.191
Cataluña	0	25.194	11	30.697	0	107.036	11	81.345
C. Valenciana	119	2.827	0	5.237	3.801	7.633	0	12.735
Estremadura	0	41	0	582	0	12	0	1.189
Galicia	0	3.378	0	10.048		12.395	0	49.460
Madrid	1.309	4.249	232	163.765	43.682	2.952	305	378.372
Murcia	0	0	57	1.700	0	0	62	2.357
Navarra	0	1.747	0	734	0	1.710	0	1.697
País Vasco	0	5.619	69	40.942	0	27.485	86	101.778
A Ríoxa	0	379	0	141	0	406	0	205
Ceuta e Melilla	0	13	0	105	0	2	0	236

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social.

Cadro 10.3

Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo ámbito territorial, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2018

Total	Participantes			Xornadas non traballadas		
	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾
	256.905	49.025	32.741	744.903	103.434	59.294
Andalucía	7.722	0	6.397	14.728	0	10.817
Aragón	3.337	34	1.224	7.733	1.276	1.811
Asturias	1.489	0	921	2.088	0	1.583
Baleares	0	94	1.565	0	243	2.062
Canarias	565	0	2.257	1.327	0	3.667
Cantabria	2.427	0	363	2.143	0	807
Castela-A Mancha	306	0	950	623	0	2.481
Castela e León	4.225	3.347	2.253	10.314	3.347	3.269
Cataluña	35.997	16.640	3.265	147.643	34.290	6.459
C. Valenciana	4.123	1.031	3.029	12.363	6.228	5.578
Estremadura	54	0	569	213	0	988
Galicia	11.960	0	1.466	59.118	0	2.737
Madrid	163.282	0	6.273	412.474	0	12.837
Murcia	535	0	1.222	368	0	2.051
Navarra	2.284	0	197	3.041	0	366
País Vasco	18.220	27.879	531	70.321	58.050	1.338
A Ríoxa	379	0	141	406	0	205
Ceuta e Melilla	0	0	118	0	0	238

(1) Inclúense as folgas con repercusión municipal e comarcal.

(2) Refírese á folga que afecta a provincias e comunidades autónomas distintas.

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social.

Como pode verse nos cadros 10.4 e 10.5, durante 2018 foron realizadas 67 folgas, 51 provinciais e 16 autonómicas, desagregándose por provincias as que foron de

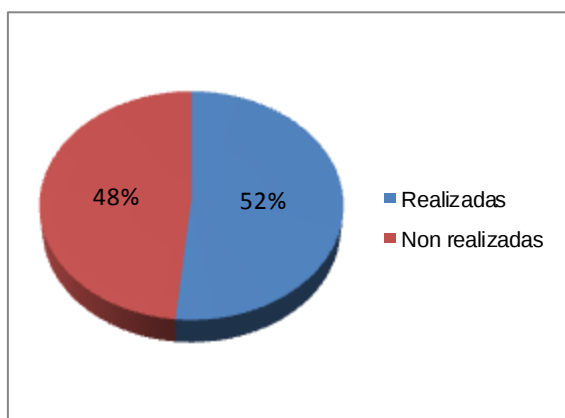
empresa ou de sector, e no ano 2018 medra o número ata chegar a 66 folgas realizadas das 129 convocadas , 53 de empresa e 13 de sector.

Cadro 10.4

Folgas de ámbito provincial e autonómico convocadas, realizadas e non realizadas. Galicia. 2018

	FOLGAS		
	Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	62	26	36
Lugo	1	1	
Ourense	4	2	2
Pontevedra	43	21	22
Autonómicas	19	16	2
Totais	129	66	62

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria, Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 10.5

Folgas de ámbito provincial e autonómico de empresa e de sector. Galicia. 2018

		Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	Empresa	62	26	36
	Sector			
	Total	62	26	36
Lugo	Empresa	1	1	
	Sector			
	Total	1	1	
Ourense	Empresa	4	2	2
	Sector			
	Total	4	2	
Pontevedra	Empresa	42	20	22
	Sector	1	1	
	Total	43	21	22
Autonómico	Empresa	5	4	1
	Sector	14	12	2
	Total	19	16	3

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria, Secretaría Xeral de Emprego.

Respecto das razóns alegadas para convocar e desenvolver unha folga, a causa de anuncio ou aplicación de medidas de política económica-social é o motivo específico máis frecuente das folgas realizadas en 2018.

Cadro 10.6

Folgas de ámbito provincial e autonómico realizadas, segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Galicia. 2018

	5	10	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	70	Total
A Coruña		7																19				26
Lugo																				1		1
Ourense		1																		1		2
Pontevedra		8															1	12				21
Autonómico		9														5		2				16
Total		25														5	1	33		2		66

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo	Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio (13).- Presión durante a negociación dun convenio (14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente (30).- Conflitos relacionados con causas sindicais (40).- Conflitos de solidariedade (50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social (60).- Conflitos por outras causas non laborais	(20).- Reconversión industrial (21).- Regulación de emprego (excluídos os de reconv. industrial) (22).- Organización/sistemas de traballo (23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene (24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias (25).- Incumprimento de acordos ou normas legais (26).- Falta de pagamento de salarios (27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio (28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio (29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria, Secretaría Xeral de Emprego.

Por último, como se pode ver no cadro 10.7 con datos do Ministerio de Traballo, Migracións e Seguridade Social, ofrécese unha perspectiva bianual da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial de convocatoria, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas. Recóllense ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial é a propia provincia, a repercusión que sobre estas tiveron as folgas autonómicas e estatais. Como ven sendo habitual, as provincias da Coruña e Pontevedra, son as que maiores rexistros amosan.

Cadro 10.7

Folgas desenvolvidas, centros e cadro de persoal convocados, persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas, segundo criterio de repercusión⁽¹⁾, por provincia. Galicia. 2017-2018

	Folgas		Centros de traballo convocados		Cadro de persoal dos centros convocados		Persoas traballadoras participantes		Xornadas non traballadas	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
A Coruña	42	58	46	1.134	14.121	47.363	6.753	35.659	10.033	146.729
Lugo	10	9	12	21	1.302	988	183	342	425	1.822
Ourense	12	14	12	56	1.270	1.578	196	325	552	1.052
Pontevedra	31	26	51	57	10.127	10.850	6.294	3.651	50.845	9.963
Galicia	67	76	121	1.268	26.820	60.779	13.426	39.977	61.855	159.566

(1) Refírese a que a cada provincia se lle asignan, ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial fora esa provincia, a repercusión que nela tivesen as folgas da súa comunidade autónoma e nacionais.

Fonte: Ministerio de Traballo, Migracións e Seguridade Social.

10.2. Conciliacións colectivas e individuais

Incorpóranse os cadros 10.8, 10.9 e 10.10, nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Economía, Emprego e Industria, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais nos que participaron en tarefas de conciliación as unidades administrativas da Xunta de Galicia, os coñecidos como SMAC, e o resultado obtido.

Nas conciliacións colectivas resulta anecdótico o número de avinzas obtidas, o que contrasta coas cifras do AGA, como se verá máis adiante neste capítulo.

No que a conciliacións individuais se refire resaltan as cifras de reclamacións de cantidade seguida dos despedimentos e en último lugar as sancións, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación coas cantidades acordadas nas conciliacións individuais con avinza.

Nas conciliacións colectivas, na maioría delas non se alcanzou acordo entre as partes.

Cadro 10.8

**Conciliacións colectivas segundo tipo de resolución e asunto.
Ámbito territorial provincial. 2018**

		Numero de conciliacións	Empresas afectadas	Nº persoas traballadoras
A Coruña (Unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol, Santiago)	Con avinza	2	2	205
	Sen avinza	57	72	9.442
	Resto ⁽¹⁾	16	20	1.112
Lugo	Con avinza	1	1	25
	Sen avinza	42	11	895
	Resto ⁽¹⁾	8	5	1.100
Ourense	Con avinza	4	4	119
	Sen avinza	4	4	245
	Resto ⁽¹⁾	4	4	88
Pontevedra (Unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo)	Con avinza	1	1	7
	Sen avinza	29	36	9.571
	Resto ⁽¹⁾	4	7	4.098
Galicia	Con avinza	8	8	356
	Sen avinza	132	123	20.153
	Resto ⁽¹⁾	32	36	6.398

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria, Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 10.9

Conciliacións individuais por provincias, segundo motivación e tipo de resolución. 2018

		Despedimentos	Reclamacións de cantidade	Sancións	Total
A Coruña	Con avinza	2.210	495	26	2.833
	Sen avinza	1.365	2.034	134	4.600
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	696	1.877	42	3.056
	Total	4.385	4.773	215	11.137
	Suma de cantidades acordadas	43.380.017	1.165.232	1.398.107	45.943.357
Lugo	Con avinza	519	98	1	676
	Sen avinza	237	473	23	1.100
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	112	450	3	812
	Total	883	1.073	27	2.676
	Suma de cantidades acordadas	5.766.738	873.691	253.300	6.893.729
Ourense	Con avinza	429	76	6	527
	Sen avinza	300	356	23	837
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	170	446	10	690
	Total	913	974	39	2.172
	Suma de cantidades acordadas	6.914.219	129.075	37.387	7.080.680
Pontevedra	Con avinza	1.606	331	17	1.996
	Sen avinza	1.012	1.254	100	2.777
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	519	1.486	45	2.280
	Total	3.199	3.267	170	7.338
	Suma de cantidades acordadas	27.705.579	685.653	277.593	26.668.826
Galicia	Con avinza	4.764	1.000	50	6.032
	Sen avinza	2.914	4.117	280	9.314
	Intentadas sen efecto e resto⁽¹⁾	1.497	4.259	100	6.838
	Total	9.380	10.087	451	23.323
	Suma de cantidades acordadas	83.766.555	2.853.651	1.996.387	88.586.593

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria, Secretaría Xeral de Emprego.

Cadro 10.10

Conciliacións individuais por rama de actividade económica (CNAE 2009), con distribución do ámbito territorial provincial e da Comunidade Autónoma de Galicia. 2018

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	353	369	427	359	1.508
INDUSTRIA	2.202	477	395	1.427	4.501
Industrias extractivas	52	58	108	43	261
Industria manufacturera	1.919	401	257	1.296	3.873
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e A.A.	60	3	14	68	145
Fornecemento de auga, saneamento, xestión de residuos	171	15	16	20	222
CONSTRUCCIÓN					0
Construción	2.584	175	357	495	3.611
SERVIZOS	6.285	1.497	1.202	5.075	14.059
Comercio por xunto, reparación de vehículos de motor	1.373	184	292	1.284	3.133
Transporte e almacenamento	669	109	66	347	1.191
Hostalaría	1.076	318	233	861	2.488
Información e comunicacións	426	78	47	143	694
Actividades financeiras e de seguros	222	35	25	102	384
Actividades inmobiliarias	11	0	7	18	36
Actividades profesionais, científicas e técnicas	1.166	597	348	1.481	3.592
Actividades administrativas e servizos auxiliares	318	11	14	85	428
Administración pública e defensa, seguridade social obrigatoria	30	0	7	18	55
Educación	148	25	23	108	304
Actividades sanitarias e de servizos sociais	339	63	86	287	775
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	295	52	26	169	542
OUTROS SERVICIOS	135	11	20	138	304
Actividades dos fogares como empregadores e produtores de bens	77	14	7	34	132
Act. de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	1	0	1
TOTAL SECTORES ECONÓMICOS	11.137	2.676	2.172	7.338	23.323

Fonte: Consellería de Economía, Emprego e Industria, Secretaría Xeral de Emprego.

10.3. Xulgados do Social

No conxunto do Estado diminuíron os asuntos resoltos polos xulgados do Social, en 2018 respecto de 2017, en máis dun milleiro asuntos, diminución que se deu tanto en conflitos individuais coma en colectivos e en seguridade social, aínda que con máis intensidade nos primeiros.

En Galicia, baixan con máis intensidade os asuntos resoltos (2.800 menos en 2018). A diminución prodúcese en conflitos individuais e en seguridade social, subindo en conflitos colectivos. Este foi o guión que seguiron as catro provincias galegas, coa excepción de Lugo na que diminuíron os conflitos individuais resoltos no xulgado, e Ourense, provincia na que se incrementaron os conflitos colectivos.

Cadro 10.11

**Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda a nivel estatal.
Por comunidade autónoma e provincia. 2018-2017**

	Total		Conflitos colectivos		Conflitos Individuais		Seguridade social	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Total	333.434	334.724	2.294	2.294	243.638	243.638	88.792	88.792
Galicia	22.900	25.749	160	155	13.901	16.159	8.839	9.435
A Coruña	9.752	11.493	62	71	6.083	7.373	3.607	4.049
Lugo	2.641	2.650	33	26	1.860	1.744	748	880
Ourense	3.400	3.564	19	5	1.588	1.909	1.793	1.650
Pontevedra	7.107	8.042	46	53	4.370	5.133	2.691	2.856

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

Diminúen as cantidades acordadas en conflitos individuais tanto en Galicia coma no conxunto do Estado. En 2018 no conxunto do Estado o 51,1% das cantidades acordadas en materia de conflitos individuais foi establecido mediante conciliación, mentres que o restante 48,9% foi por sentenza. No caso de Galicia, o 41,2% das cantidades acordadas na materia foi establecido mediante conciliación, mentres que o 58,8% foi por sentenza. Por fin, e de novo no ámbito estatal, o 64,8% das cantidades acordadas en materia de reclamacións derivadas do contrato de traballo foi fixado por sentenza, e o 35,2% restante pactado en conciliación.

Cadro 10.12

**Conflitos individuais. Cantidades acordadas, segundo materia obxecto da demanda e clase de resolución.
Por comunidade autónoma e provincia. 2018**

	Cantidades acordadas en conflitos individuais								
	Miles de euros								
	Total conflitos individuais			Despedimentos			Reclamacións derivadas do contrato de traballo		
	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	1.160.424,5	567.285,5	593.139,0	780.019,7	320.721,4	459.298,3	380.404,8	246.564,1	133.840,7
Galicia	55.281,1	32.541,4	22.739,8	35.752,5	18.577,2	17.175,3	19.528,6	13.964,1	5.564,5
A Coruña	26.011,2	14.451,6	11.559,6	16.638,9	7.898,7	8.740,1	9.372,3	6.552,8	2.819,5
Lugo	7.057,6	4.442,5	2.615,1	4.902,1	2.878,3	2.023,9	2.155,4	1.564,2	591,2
Ourense	5.941,5	3.568,5	2.373,0	3.929,2	2.282,8	1.646,4	2.012,3	1.285,7	726,6
Pontevedra	16.270,9	10.078,8	6.192,1	10.282,3	5.517,4	4.764,9	5.988,6	4.561,4	1.427,2

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

No que atinxe aos asuntos resoltos en materia de despedimento, tanto no conxunto do Estado coma en Galicia, produciuse un incremento en 2018 respecto de 2017, incremento que no conxunto do Estado foi de 3.570 asuntos, mentres que en Galicia foi de 409 asuntos. O incremento tivo lugar en tres das catro provincias galegas, por canto en Lugo hai un lixeiro descenso de 7 asuntos. O incremento foi, ademais, xeneralizado segundo a clase de resolución, tanto en Galicia como no conxunto do Estado, posto que neste último nivel as conciliacións medraron, de xeito imperceptible en todo caso. En Galicia medran en 2018 por segundo ano as resolucións con sentenza favorable á persoa traballadora.

En Galicia a sentenza foi tamén o mecanismo máis utilizado en 2018, se ben aquí iso ocorreu non só co conxunto dos conflitos individuais, senón tamén para cada unha das categorías en que eses conflitos se desagregan, isto é, os despedimentos e as reclamacións derivadas do contrato de traballo. Así, o 66,2% das cantidades acordadas no total de conflitos individuais en Galicia foi fixado mediante sentenza, fronte ao 33,8% restante, pactado en conciliación. Como se dixo, o mesmo ocorreu no caso dos despedimentos (56,1% mediante sentenza, fronte ao 43,9% mediante conciliación) e das restantes reclamacións derivadas do contrato de traballo (o 73,0% a través de sentenza e o 27,0% mediante pacto en conciliación). Esa realidade deuse no conxunto de Galicia e tamén nas catro provincias galegas.

No conxunto do Estado, en 2018, a maior parte das persoas obxecto de despedimento pactaron este en conciliación, o 59,3%, mecanismo a través do cal se acordaron a maior parte das cantidades establecidas por tal motivo, o 53,7%, de tal xeito que a contía media das cantidades acordadas en materia de despedimentos foi máis alta no caso das pactadas en conciliación.

En Galicia ocorreu o contrario. A maior parte das persoas traballadoras viron extinguido o seu contrato, por despedimento, a través de sentenza, o 51,2%; as cantidades fixadas por sentenza foron tamén superiores fronte á conciliación, o 53,7%; polo que a contía media das cantidades fixadas por sentenza foi superior á contía media pactada en conciliación. Tal ocorreu nas catro provincias galegas, coa excepción da provincia da Coruña, na que, a pesar de ser despedidas máis persoas por sentenza que mediante conciliación (o 51,2% fronte ao 48,8, respectivamente), foron lixeiramente superiores as cantidades pactadas en conciliación, fronte ás establecidas por sentenza, e tamén a contía media do acordado en conciliación foi máis elevada que a contía media establecida por sentenza.

Recóllense, finalmente no cadro 10.13 bis os asuntos da sala do social do TSXG por procedemento e situación, conforme aos últimos datos publicados pola memoria do CXPX.

Cadro 10.13

Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución. Por provincias. Galicia/España. 2017-2018

	Total		Con sentenza favorable á persoa traballadora		Con sentenza favorable en parte á persoa traballadora		Con sentenza desfavorable á persoa traballadora		Por conciliación		Por desistencia		Por outras causas	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
TOTAL	101.243	97.673	19.796	19.862	4.615	4.949	6.390	6.818	45.844	43.357	19.767	18.407	4.831	4.280
Galicia	5.249	4.840	1.285	1.424	331	320	478	486	1.764	1.937	609	558	150	135
A Coruña	2.578	2.183	595	572	126	109	220	248	825	926	297	258	51	70
Lugo	604	611	172	193	47	35	67	42	186	258	67	61	34	22
Ourense	505	484	139	196	46	72	33	28	142	116	48	60	39	12
Pontevedra	1.562	1.562	379	463	112	104	158	168	611	637	197	179	26	31

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social, Anuario de estadísticas laborais.

Cadro 10.13 bis

Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Asuntos por procedemento e situación

	Pendientes ao inicio	Ingresados	Reiniciados	Resoltos	Pendientes ao finalizar
- ASUNTOS	2.627	5.451	0	6.345	1.733
- EXECUCIÓN DE SENTENZAS	1	1	0	1	1
- PROCEDEMENTO EN ÚNICA INSTANCIA	9	32	0	35	6
- RECURSOS DE SUPPLICACIÓN X. SOCIAL	2.615	5.326	0	6.225	1.722
- RECURSOS DE SUPPLICACIÓN X. MERCANTIL	1	3	0	3	1
- RECURSOS DE QUEXA	2	69	0	61	10
- RECURSOS DE SUPLICA/REPOSICIÓN	0	21	0	21	0

Fonte: Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, Sala do Social.

Cadro 10.14

Persoas traballadoras despedidas, cantidades acordadas e contías medias, segundo clase de resolución.
Por comunidade autónoma e provincia. 2018

	Despedimentos								
	Persoas traballadoras despedidas ⁽¹⁾			Cantidades acordadas miles de euros			Contías medias en euros		
	Total	Sentenza ⁽²⁾	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	77.662	28.829	49.033	780.019,7	320.721,4	459.298,3	10.043,8	11.202,7	9.367,1
Galicia	3.496	1.697	1.799	35.752,6	18.577,2	17.175,3	10.226,7	10.947,1	9.547,2
A Coruña	1.598	763	835	16.638,9	7.898,7	8.740,1	10.412,3	10.352,2	10.467,2
Lugo	412	222	190	4.902,1	2.878,3	2.023,9	11.898,4	12.965,1	10.652,1
Ourense	336	193	143	3.929,2	2.282,8	1.646,4	11.694,1	11.828,0	11.513,5
Pontevedra	1.150	519	631	10.282,3	5.517,4	4.764,9	8.941,1	10.630,9	7.551,3

(1) Non inclúe ás persoas traballadoras afectadas por asuntos "desistidos" e asuntos terminados "por outras causas".

(2) Non inclúe ás persoas traballadoras afectadas por sentenza desfavorable.

Fonte: Ministerio de Trabajo, Migracións e Seguridade Social, Anuario de estatísticas laborais.

10.4. Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA)

Os expedientes xestionados ao abeiro do AGA dende os seus comezos en xuño de 1992 ata o 31 de decembro de 2018 son 1.341, cun total de 1.041.760 persoas traballadoras afectadas (cadro 10.16).

No ano 2018 iniciáronse 106 expedientes (o número máis alto dende a sinatura do acordo), que afectaron a 1.266 empresas e 20.534 persoas traballadoras (case 80.000 menos que o ano anterior). Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano foi do 80%, un punto por baixo do ano anterior.

O 86,66% dos procedementos tramitados en 2018 foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 11.282 persoas traballadoras e 903 empresas. O 13,34% restante foron arbitraxes que afectaron a 1.202 persoas traballadoras e 10 empresas.

Cadro 10.15**AGA. Total expedientes. 2018**

Expedientes iniciados	106
Expedientes desistidos	1
Expedientes en tramitación	0
Expedientes rexeitados	26
Expedientes arquivados por solución previa	4
Expedientes tramitados	75
Conciliacións/Mediacións	65
Arbitraxes	10

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 15 bis**Actuacións do AGA rematadas con acordo. 2018**

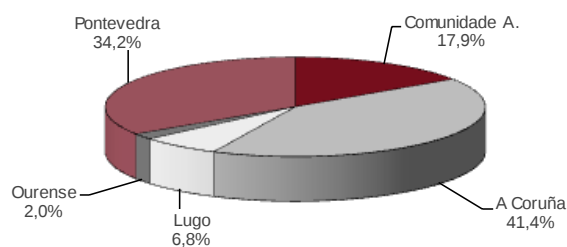
	Conflitos con resultado positivo	Empresas afectadas	Persoas traballadoras afectadas
Acordos por solución previa	4	353	8.050
Acordos por conciliación/mediación	50	903	11.282
Laudos arbitrais	10	10	1.202
	64	1.266	20.534

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 10.16**AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados (01.06.1992 - 31.12.2018)**

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	147	564	156	49	425	1.341
Traballadores/as afectados	162.378	431.712	70.710	20.352	356.608	1.041.760
Expedientes de conflitos de sector	44	53	12	16	72	197
Traballadores/as afectados conflitos sector	131.798	346.153	26.450	15.802	297.204	817.407
Expedientes de conflitos empresa	103	511	144	33	353	1.144
Traballadores/as afectados conflitos empresa	30.580	85.559	44.260	4.550	59.404	224.353

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

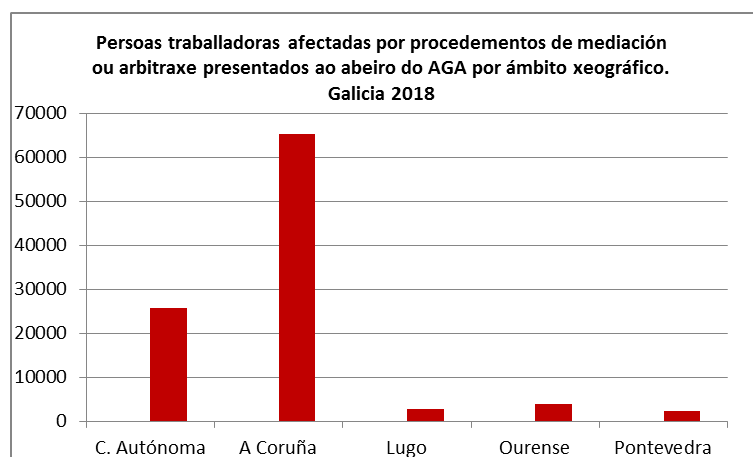
Persoas traballadoras afectadas

Cadro 10.16 bis

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2018

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	13	55	8	3	27	106
Traballadores/as afectados	25.807	65.271	2.736	3.914	2.422	100.150
Expedientes de conflitos de sector	3	4	0	2	0	9
Traballadores/as afectados conflitos sector	19.070	59.395	0	3.900	0	82.365
Expedientes de conflitos empresa	10	51	8	1	27	97
Traballadores/as afectados conflitos empresa	6.737	5.876	2.736	14	2.422	17.785

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Atendendo aos expedientes iniciados por sector de actividade da empresa ou sector, ao longo de 2018 o 66,98% dos expedientes presentados correspondían a empresas ou subsectores integrados no sector servizos, é dicir, máis de dous de cada tres expedientes corresponden a este sector de actividade. Dos restantes, todos salvo un da construción corresponden ao sector industrial.

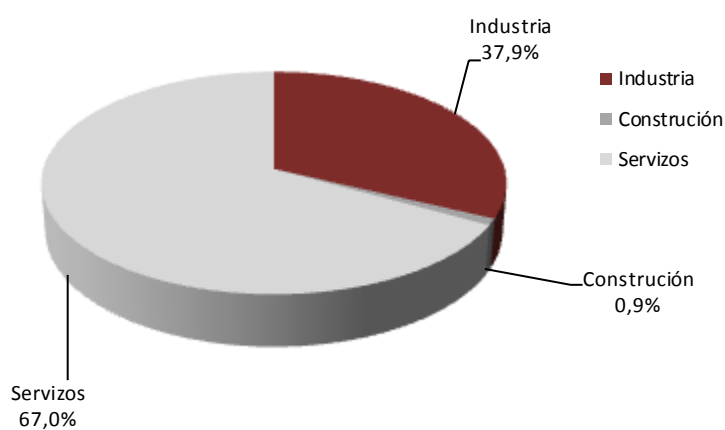
Cadro 10.17

AGA. Expedientes por sectores económicos e persoas traballadoras afectadas. 2018

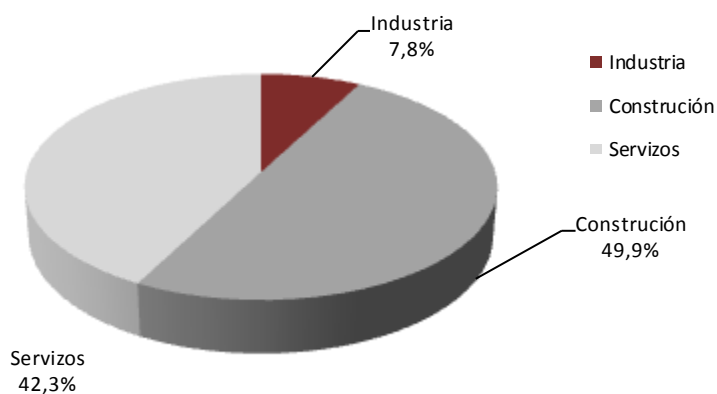
	Núm. expedientes	Núm. persoas traballadoras
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	34	7.780
Construción	1	50.000
Servizos	71	42.370
Total	106	100.150

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Número de expedientes

Número de persoas traballadoras

A distribución destes expedientes segundo o ámbito xeográfico e diferenciando tamén os que corresponden a conflitos de empresa e de sector, indican que a provincia da Coruña é onde se iniciaron máis expedientes (55), seguida de Pontevedra e Lugo.

O maior número de persoas afectadas polos expedientes presentados pertence á provincia da Coruña con 65.271, seguido do grupo de expedientes que teñen como ámbito afectado a Comunidade autónoma con 25.807.

Seguindo coa tendencia xeneralizada en anos anteriores a maioría dos conflitos presentados son de ámbito de empresa (o 91,5%).

No cadro 10.18 pódese apreciar o resultado obtido polos procedementos presentados ao abeiro do AGA durante este ano, predominando notablemente os resultados positivos.

Cadro 10.18

AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2018

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	13	55	8	3	27	106
Expedientes desistidos	0	0	0	0	1	1
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	5	14	4	0	3	26
Conflitos resoltos por acordo previo	0	3	0	0	1	4
Expedientes tramitados	8	38	4	3	22	75
Expedientes con resultado positivo	5	29	3	3	20	60
Expedientes con resultado negativo	3	9	1	0	2	15
Expedientes en tramitación	0	0	0	0	0	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Para finalizar, indicar que os procedementos de ámbito de sector iniciados neste ano foron, por orde cronolóxica, os sectores de transporte de viaxeiros por estrada da Coruña, de construción de obras públicas da Coruña, de residencias privadas da terceira idade de Galicia (en dúas ocasións), do comercio téxtil de Ourense, de limpeza de edificios e locais da Coruña, de limpeza de edificios e locais de Ourense, de empresas concesionarias de servizos municipais de aparcamento e retirada de vehículos da vía pública da Coruña e de transporte de enfermos e accidentados en ambulancia de Galicia.